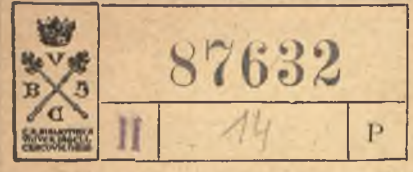




ВІДДАВАЙ ЧЕСТЬ СЕРЦЮ ІСУСОВОМУ!

»Се єсть Серце, котре так возлюбило людий!«
Слова Госп. нашого Ісуса Христа до блаж. Марґарити Марії.

Можесь коли, дорогий Брате, чув або читав дещо про те, будьтоби в католицкій латиньскій Церкві видумовались все нові молитви і богослуженя, а католицкі папи та ксьондзи відтак людий до них обовязували. Так наприклад, говорять православні о віддаваню чести Серцю Ісусовому, що оно видумано через римского папу, а притім противне давним вірованям Церкви і подібні небилиці. Длятого думаєм, що придасть ся дуже розповісти подрібно, яким способом повстають в Церкві нові літанії та молитви, як повстала честь Серця Ісусового і чи має се в собі щонебудь нагани гідного.

Читай, Брате, уважно слідуючі стрічки, а пізнаєш ясно, що треба судити о латиньских молитвах, о нових — як їх по костелах зовуть — набоженьствах.

Передівсім мусиш знати, що римский папа не обовязує нікого сам від себе до якихбудь молитв та набоженьств, але майже усі важнійші набоженьства, як наприклад, особливе набоженьство майове в честь Пресьв. Діви, або сьв. Іосифа Обручника, або набоженьство до пяти ран Ісусових і иньші свій початок взяли від самого віруючого народу.

Діє ся се ось як. Знайде ся якийсь віруючий і побожний християнин, котрий відчуває в своїм серці більший похоп до того, або иньшого із сьвятих Божих угодників, або знов якась із тайн божого Об'явленя ділає на єго духа більше вражінє, чим иньші тайни — тогди він стає особливим способом віддавати честь тому сьвятому, або тій тайні. От і сим способом повстає нове набоженьство, або нова молитва. Але той християнин не вдоволяєсь власною практикою сего набоженьства — він намовляє і других до слідованя за єго приміром і нова форма молитви чи набоженьства розширяєсь чим раз більше і більше.

Деколи повстають такі набоженьства в Церкві з особливого вдохновеня з небес. Діє ся се именно тогди, коли якомусь слузі Божому указує ся Ісус Христос, або Пресьв. Богородиця і наказує завести яке набоженьство.

Правна церковна власть, особливо же римскій папа, коли довідаєсь о якімсь набоженьстві, пересмотрює єго, чи оно добре і чи не противить ся якійсь об'явленій правді, чи помагає людям любити Господа і жити після заповідий Божих.



Єсли папа найде згідність з вірою і користь для побожности, тогди потверджає се набоженьство і управняє єго, єслиж противить ся сьв. вірі, та веде до забобонів — тогди заказує єго. І так повстають по більшій части набоженьства в католицкій Церкві.

Але чи се дозволено, щоби прості люди, або хотяйби навіть і духовні особи вимисляли нові молитви? Певно, що се дозволено, єсли лиш подає ся їх духовній церковній власти до потвердженя. О тім сумнїватись могуть лиш приверженцї »державної« віри, в котрій все відбуває ся за приказом. В правдивій католицкій Церкві, котра єсть Тїлом Христовим, всї покликані суть до творчества в побожности.

Щоби се лучше поняти, возьмім напримір два дерева. Одно усохше, а друге живуче та ростуче. Усохше дерево не видає зівсім анї овочів, анї цьвіту, анї навіть листя. Оно не росте і позістає всегда при тій самій величинї, яку мало тогди, коли усохло. Але цїлком инакше має ся річ з деревом живим. Оно що року видає сьвіже листє, процвитає і приносить овочі. Росте і нові випускає галузки. Відкиж така ріжниця? Звідси, що перше дерево мертве, а друге живуче. Томуто се друге більше припадає кождому до вподоби, бо в нїм перебуває житє.

Щось подібного мож побачити і в дїлах побожности. Церков, в котрій житє процвитає, показує се житє все сьвіжими плодами, т. є. новими формами молитов і набоженьств; Церков же мертва, вдоволяєсь сими способами побожности, які істнували ще тогди, коли була живою. Католицку Церков оживляє Дух Сьвятий, котрий після обітниці Христової, буде з нею перебувати до кінця сьвіта і не перестане єї наводити на дорогу правди. Він піддає побожним католикам, щоби прославляли Господа Бога, або Пресьв. Богородицю, або і сьв. Божих в такий або иньший спосіб, щоби розширювали таке, або иньше набоженьство, або молитву відповідно до потреби часу або місця. Власть церковна розсмотрює відтак і контролює нові молитви і набоженьства, щоби не вкрався до них який блуд проти сьв. віри, та відтак не подавано за натхнене від Духа сьв. се, що від злого походить. Але єсли раз Церков затвердила яке набоженьство, можна єму віддаватись без всякої обави.

І так нові набоженьства повставаючі в Церкві, суть доказом житя і правдивости сеї Церкви. І всхідна Церков видавала все тим раз нові набоженьства аж до часу, коли відлучилась від католицкої Церкви. Так звільна повставала лїтургія. Одну форму єї написав сьв. Іоан Золотоустий, другу сьв. Василий. Потім додавали поволи нові части, і так Херувимску пісню, Трисьвятое і пр. Тогди всхідна Церков була жива. Тепер же она нїчого нового не творить, повторяє тілько старину, а се показує, що в нїй нема сьв. Духа, що она мертва, як сухе дерево, або галузє відломане від пня.

В правдивій, живій, католицкій Церкві повстала особлива честь найсолодшого Серця Ісусового. Повстала она слїдуючим способом. В декотрих християньских сторонах в XVII віцї уменьшилась під впливом ріжних геретицких наук, або майже і счезла любов людий до Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа. Християни забували о добродійствах Господа, не брали участи в богослуженю і не приступали до сьв. Тайн. В тім часї жила в однім із францускях монастирів побожна монахиня Маргарита Марія Алякок, пізнїйше зачислена через Церков поміж блаженних. Їй то обявив ся чудесно підчас молитви Ісус Христос і указуючи на Серце свое, розказав їй розширяти поміж людьми особливе почитане найсьвятїйшого Серця, щоби сим способом

побудити людий до більшої любви до Спасителя і більшої вдячности за єго добродійства. Блаж. Марія Маргарита старала ся о те перед церковними властями, а коли і цілі народи, як Франция і Польща, разомъ з своїми епископами, представили свої просьби о запроваджене сего набоженьства перед папою римским, тогди сей віддав сю справу осібній комісиї до розсмотреня. По докладнім іспиті узнала комісия, що се набоженьство не тілько що не противне сьв. вірі, але власне дуже користне, бо побуджаюче до правдивої побожности. Як тілько комісия сей суд о тім набоженьстві видала, папа римский потвердив сей спосіб віддаваня чести Ісусу Христу і впровадив єго до публичного богослуженя Церкви. Як бачимо, то набоженьство до Серця Ісусового повстало з волї самого Спасителя, а правильність єго затверджена зістала найвисшою властию римского папи.

Позістає єще питанє, в який спосіб належить понимати честь Найсолодшого Серця Ісусового? Чи само Серце має ся на увазї, чи цїлого Ісуса Христа, чи що небудь иньшого? Щоби правильно відповісти на се питанє, наведем ось який примір. Чоловік складає ся з двох частий: невидимої душі і видимого тїла. Дивиш ся лиш на тїло, а говориш, що видиш цїлого чоловіка. Щось подібного маєм в віддаваню чести Найсьвятїйшому Серцю. Почитаємо тїлесне Серце Ісусове, але не само в собі, але о скілько оно пригадує нам любов Христа до людий. Се значить, ми віддаєм честь і видимому Серцю і невидимій Любві Спасителя, котру се Серце виображае і пригадує.

Але длячого ми винні честь віддавати навіть самому тїлесному Серцю Ісусовому? Длятого, що Серце, подібно як ціле Тїло Ісуса, получено з Божею натурою, а в наслїдок того, гідне чести, яку самому Богу віддаєм. Серце Христове — то Серце Бога, принявшого на себе тїло, а проте якжеж можна Єму відмовити божої чести?

Не подобає ся декотрим, що католики раз віддають честь цїлій Особі Спасителя, а иньшим разом лиш тілько Єго Серцю. »Ви, католики, — говорять — двояко понимаєте віддаванє чести Христу: повне і нецїлковите«. Що однак не понимають католики так віддаваня чести Ісусови, нехай послужить знова слїдуючий примір. Син цїлує вітця свого в руку. Чи скажеш, що він почитає, що любить лиш руку, а не цїлу особу вітця? Нї, він любить і почитає цїлу особу, а цїлує лиш руку, бо з тої руки одержав много добродійств і длятого, щоби сим способом висказати вітцю свою вдячність за працю єго рук.

Подібним способом поступають і католики. Віддають особливий поклін пресьв. Серцю Ісусовому, але тим самим не думають ограничати сего поклону до одної лиш части, до самого Серця Христового. Не відділяють Пресьв. Серця від решти Тїла Господнього, так як Пречистого Тїла Єго не беруть без відносин до Єго Божества. Покланяють ся живому Серцю в Тїлї, злученім з Божеством в Божій Особі Ісуса Христа. В набоженьстві до Найсол. Серця останавляють ся особливим способом передівсім на Пресьв. Серцю, позаяк в Нїм мізерний чоловік найлїпше може вичитати безмірну любов Спасителя до нас, людий і побудити ся до взаїмної милости, до чести живої, до щирого поклону; но сей поклін віддаваний сему Серцю відносить ся до цїлої Особи Спасителя, з котрою так тїсно і нерозривно получене. Так понимають католики своє набоженьство до Пресьв. Серця; так понимав і сам Спаситель, коли об'явив єго блаж. Марії Маргаритї.

Єще на оден закид требаби відповісти. Подібно, як Серце, кажуть де-

котрі, можнаби почитати очи, уши, руки і иньші члени Тіла Христового. Длячогож почитають католики осібно лиш Серце?

На се відповідь готова. Всї члени Пречистого Тіла Христового, яко получені з Божеством, достойні суть чести віддаваної самому Богу. І всї ті члени католики почитають тимсамим, що віддають честь всему Тілу Господньому в загалї. Особливого же та нарочного набоженьства до ріжних частий Тіла (окрім Серця і еще пяти головних ран Христових) они не завели, длятого що Господь Ісус Христос по перше того не домагав ся, а по друге длятого, що иньші части тіла самі в собі не мають такого особливого значіня, яке має Серце. Длятого об'явив Спаситель волю свою, щоби особливо честь віддавати Єго Серцю, понеже Серце лучше, чим иньші части Тіла, означає любов Христа к нам. Ісус Христос возлюбив нас і все те, що маєм і чого ожидаємо в будучім житю, все то походить з любви Христової. Люди дуже часто забувають о тій любві, а от щоби за неї всегда памятали, Христос об'явив їм своє боже Серце. Дивлячись на образ Серця Ісусового, ми якби чуєм слова Єго: »Ото Серце, котре так возлюбило людий!« То само дїє ся і в наших людских відносинах. Коли хочем переконати кого о нашій любві до него, не показуєм наших очий, або уший, лиш піднїсши руку до грудий, говорим: »От як тебе люблю мій друже! я готов серце віддати тобі«. Так отже всї люди уважають серце за найлучше вираженє і символ любви.

Правда, що і Крест пригадує нам любов Ісуса Христа, але не так добре і цїлковито, як Серце. Позираючи на Крест, пригадуєм собі муки, які Спаситель для нас протерпів, але о иньших добродійствах, напр. о установленю Пресьв. Тайни Євхаристиї, Крест нічого не говорить. На Серце коли поглянеш, то сейчас виобразиш собі всю любов і всї добродійства Христові. Впрочім, будь, дорогий Брате, щирим і скажи правду: »Коли в тім самім часї споглянеш на Крест і на Серце, що більше вражене робить на тебе, Крест чи Серце? Що більше побуджає до любви і до вдячности для Спасителя? Чиж не Серце?« Так, бо до серця найскорше промовить голос любячого милуючого серця. Томуто і Христос бажав горячо побудити твоє серце, щоби оно добровільно віддало ся Єму і тому об'явив тобі се прекрасне набоженьство до Свого Серця.

Тому не звертай, дорогий Брате, ніякої уваги на тих, що з невідомости, або і зі злости до католиків відкидають честь Пресьв. Серця Ісусового. То облудники, замикаючі Царство Небесне людям, як Письмо Сьвяте о фаризеях говорить, бо і самі не входять і не допускають, щоби увійшли ті, що хочуть. Все одно, чи ти католик, чи православний, май у себе образ Серця Ісуса, молись до того Серця, віддавай Єму любов за любов, поручай Єму усї твої нужди душевні і тїлесні, а передівсїм молись, щоби усї християни получились в одній правдивій вірі, в одній Церкві, щоби як найскорше настало одно стадо і оден пастир!

Печатано за позволенем духовної власти.

Як треба читати? Букви: **и, і, е** вимовляє ся твердо, а букви: **ї, є** мягко.

Учитесь читати в рідній україньскій мові!

Накладом сьвящ. І. Барановского. — Печатня В. Л. Анчица і Сп. в Кракові.